

C.H.P
AFYON HALKEVI
Başkanlığı

TASPINAR

HAYRETTİN

ÇİZER

69

6

AYI

HE

VIL

AFYON
HALKEVI

ANES

28

İÇİNDEKİLER

Antakya ve İskenderun:
Adana'lı Ziya'dan Parçalar:
Taşpınardan Damlalar:
Yaşamak İçin:
Hasta Şair:
San'at:
Batan Güneş:
Ankara:
Bir Kuş Olsaydım:
Meçhul Ev:
San'at Yolunda:
Akşam Düşünceleri:
Kahramanlık Öykülerinin Değeri:
Nevyork Dünya Sergisi ve Türk Pavyonu:
Gelecek Sayılarımızda:

Edip Âli.
Bekir Sıtkı Sencer.
Edip Âli.
Dr. Kadri Yetkin.
Murad Öner.
R. Raşit Yanıkkapı.
Lem'i Barış.
Osman Attilâ.
Ceyhun Atuf Kansu.
Ahmet Nalbantoğlu.
A. Rıza Hıncal.
Oğuz Özdeş.
Mahir Türkkan.

1 Cümhuriyet ve devrimin anlam ve yapımı hakkındaki yazılarla, mahalli tetkikler ve Halkevlerinin giderine uygun yazılara dergimizin sayfaları minnetle açıktır.

2 Münevver geçlerimizin vatani ve ulusal mevzulara, memleket ve tabiat gözelliklerine ait yazıları için dergimizde yer ayırdık, ilgilerini ve yazılarını memnuniyetle bekleriz.

Yazı İşleri Direktörü:

Edip Âli Baki.

CİLT : 6. **TAŞPINAR** SAYI : 69.

Afyon Halkevi Tarafından
Her Ayın Ondokuzunda Çıkarılır.

İdare Yeri : Afyon Halkevi.

Temmuz / 1938.

Antakya

ve

İskenderun..

Edip Âli.

Onların kurtuluşunu On istedi. Onun istediği mutlak olacak On, Türk isteği, Türk dileğidir. Onun her dediği olur. On, Türk ordusu, Türk askeri, Türk süngüsü, Türk hızıdır. Sönmez zafer ateşi Onun, sonsuz başarılar Onundur. Onun Türk dediği yerler Türktür, Türkündür.

* *

Mazi, hal ve istikbali Türk olan Hatay da, şimdi Onun ışığına kavuştu. Hatay'ın haşmetli dağlarından coşgun Asi nehrinin üzerine Onun silueti düştü.

Şimdi Hatay sokaklarında, zafer timsali Mehmetciğin çelik sesi, caddelerinde Mehmetciğin tunç adımları, kışlarında Mehmetciğin silâh şakırdısı..

Türk askeri, bir elinde defne dalı, bir elinde Atasının verdiği hayat ve kudret meş'alesi, Anavatanın selâmını götürdü: Orada-kilerin kalbine neş'e, sevinç, ümit, inanç serpmek için.

Hasretler, acılar dinmiş, göz yaşları, hicranın ızdırabın değil; sürurun, hazzın ifadesi olmuş. Hıçkırıklar kahkahalaşmış.. Her taraf bir bayram yeri...

Her yer bir düğün meydanı.. Kahraman askerlerimiz okşanıyor, kucaklanıyor, alkışlanıyor. Piyadelerimizin boynuna atılıyorlar. Suverilerimizin önüne yatıyorlar, Bu ul'vi manzara karşısında bizim de, sevinçten gözlerimiz yaşıyor. Çünkü onların bayramı bizim bayramımızdır. Bizim zaferimiz onların zaferidir.

* *

Bu gün; Antakya ve İskenderun, vatan gülistanının sevimli goncaları, Atatürk'ün kudret ışığıyla besleniyor, Onun hayat nefesiyle açılıyor.

Antakya ve İskenderun.. Bir çift, yeşil ve mavi kumrular. Onun diktiği sulh ağacının üstünde, minnet dolu göz yaşlarıyla ana vatana bakıyorlar.

Antakya ve İskenderun.. On sekiz yıldır giydiği yash elbiseleri çıkarmış. Tatlı bir heyecan içinde çalkanıyor. İçi ebedi hürriyete kavuşanların duyduğu sonsuz ve asil heyecanla dolu.. Neş'e ve gururu bağrına sığmıyor; coşuyor, taşıyor..

Her gönülde Onun hayali ayakta. Her ağızda Onun adı heceleniyor. Ve bütün bir ülke, iki kelime ile konuşuyor:

Yaşasın Atatürk!

* *

Ondan evvel, başkaları bir karış emel için bin avuç kan dökerlerdi. O, koca bir kıt'a için bir Türk erinin burnunu kanatmıyor. O, on sekiz milyon nüfusa on sekiz kerre büyük imparatorlukların sevgi ve saygısını çekiyor.

Asırlarca zıt yaşadığımız Balkanlılar Onun etrafında elele veriyor, bir kardeşlik hâlesi teşkil ediyor.

O, sulhu Türk ülküsüne, Türk süngüsüne ram ediyor.

Sulh perisi, her şafak, gözünü açarken ilk önce Onun adını anıyor.

O, efsaneleri, hayalleri hakikatlaştıran, mucizeleri, yapılamıyacak şeyleri, sadece yapılan şeyler haline sokan bir adamdır.

Bu adam Türktür. Türk Odur.

Tanrı Onu başımızdan ayırmasın...

ADANA'Lİ ZİYA'DAN PARÇALAR.

- 20 -

DERLİYEN
Bekir Sıtkı Sencer.

Ne Olmak İhtimali var.

Dilin yine melali var	Melâlinin kemâli var
Cihâne inîfâli var	Ne mâhi var ne sâli var
Güzide bir hayali var	Gelen gider meâli var

Hayâtımın zevâli var
Ne olmak ihtimâli var!

Dök ehli buhle âbi rû	Ricâle eyle serfûrû
Bak imdi hâle sû besû	Degermi bir hayâta bu
Abes, bu şiddeti gulû	Baş eğmem ölsem ey adû

Hayâtımın zevâli var
Ne olmak ihtimâli var!

Bu gün vücud ise ne gam	Değilmi akibet adem
Hayat için se bunca hem;	İlâhe eylerim kasem
Hayâta minnet eylemem	Bakadır aslı mültezem

Hayâtımın zevâli var
Ne olmak ihtimâli var!

Bozuldu gülşenim gülüm	Daha nedir tezellülüm
Çok oldun ey teemmülüm	Sükûta yok tehammülüm
Kemâlemi tevaggulüm	Ademdedir tekemmülüm

Hayâtımın zevâli var
Ne olmak ihtimâli var!

Olunca söz; evet, beli	Cihânın oldun â'kali
Şu halde başımı eğmeli	ZİYA! ben olmadım deli
Edüp bir iş ki mücmeli	Hayâta bâri değmeli

Hayâtımın zevâli var
Ne olmak ihtimâli var!

Hakikatın Gölgesinde...

Edip Ali.

Şu hayat pazarında, daima ümit tacirlerle alış veriş etmelidir. İnsan aldansa bile ziyan etmez.

Haset, hiç bir meziyeti olmıyanların sırtlarında taşıdıkları dikenli bir gömlektir. Ölmeden rahat etmenin imkânını bulamazlar.

Dünyada en bol sarfedilen şeylerden birisi de nasihattır. El ile değil, dil ile verildiği için!

Dünya kurulalıdanberi, yer yer, bir dalkavuk sürüsü türemiştir ki, menfaat çobanının değneği altında sürünmekten hoşlanır.

Kuru nasihat, bazan kuru ağaca benzer, yemez, içilmez!

Halk hükümlerinde ekseriya hakikata yaklaşır.

Dalkavuklar, önünde secde ettiklerinin kapısından ayrılır ayrılmaz, eşğine tükürür.

En müthiş debdebeler, ve en sürekli gürültüler bile, "... İdi!", adlı bir nisyan çukuruna akar gider.

Nezakatiniz, karşınızdakiler tarafından, bir aczin ifadesi gibi anlaşılırsa, hataya devam doğru değildir. Onu kabalık iğnesile ta'mir ediniz.

Şahsî menfaati kendine meş'ale yapanların ışığında nihayet tek kişi kalır: Kendisi.

Yaşamak İçin.

2

Dr. Kadri Yetkin.

Teneffüs ijiyeni — Hava tedavisi.

Hava, yaşamak için ilk ve en lüzumlu bir ihtiyaçtır. İnsan su içinden saatlarca, yemeksiz de günlerce yaşayabilir, fakat nefes almadan bir kaç dakikadan fazla yaşayamaz. Böyle olmakla beraber her vakit yemek işile uzun uzadıya uğraşır ve içeceklerimizi tenevvü ettiririz de asıl hayat için bir gıda olan saf hava ile hiç alâkalı bulunmayız, şöyle böyle nefes alıp vermekle iktifa ederiz.

Uzviyetin yaşama ödevini görmesi neticesi vücudda hasıl olan zararlı maddelerle bozulan kan teneffüsle temizlenir. Uzviyetin derinliklerine kadar dağılarak bedenimizin temelini teşkil eden hüceyrelere besliyen kan zararlı maddeleri yüklenerek ciğerlere gelir. Nefes alınmakla ciğerlere giren saf havadan oksijen alarak temizlenir. Oksijen vücudde hasıl olan zehirleri mahv eder. Yalnız kanı temizlemekle kalmaz, yaşama enerjisini artırır ve sinirleri kuvvetlendirir. Aynı zamanda ciğerlerin hormonları da vardır. Ciğerler her teneffüs hareketi ile tenbih edilirken hormonları ile diğer uzuvları da tenbih eder ve umum uzviyetin yaşama kudretini canlandırmış ve arttırmış olur. Diğer taraftan teneffüs hareketi ile göğüs ve karın arasında bulunan etten perde de karna doğru itilerek karın uzuvları üzerine bir tazyik yapar. Bu suretle karaciğer ve bağırsaklar da tenbih edilmiş olarak daha iyi vazife görürler, bu sayede hem hazım işi kolaylaşır, hem de inkıbazı karşı konulmuş olur. Netice itibarile vücudün zehirli birikintileri tahrib edilmiş ve ihtiyarlıkta geciktirilmiş olur. Kifayetsiz bir teneffüs ise canlılığı ve hareketi azaltır, bir çok ciğer hastalıklarına yer hazırlar ve insanı erken ihtiyarlığa ve vakıtsız ölüme sürükler.

Teneffüs edilecek havanın iyi, temiz, saf ve serin olması lâzımdır. Kahve, gazino, sinema gibi kalabalık yerlerde hava daima bozuk olduğu için böyle yerlerde fazla kalmakla vücud zehirlenmiş olur.

En çok uzun ömür sürenler açık havada yaşayanlardır. Uzun ömürlü, çok yaşlı insanlara köylerde ve kırlarda tesadüf olunur. Bunun sebebi kır ve köy havasının kalabalık şehir havasına nisbetle çok temiz ve saf olmasıdır. ormanlarla, çayır ve çimenlerle bezenmiş kırlarda yaşamının zevki, canlılığı saf ve güneşle nurlanmış hava teneffüs edildiğindendir. Bol oksijen ile temizlenmiş saf kanın beslediği vücut mükemmel vazife görür. İnsana uzun ömür kazandıran, oksijenden zengin ve güneş ışığı ile pırıldayan bir havadır. Saf ve açık hava; hayat, sıhhat, kuvvet ve neşe kaynağıdır.

Uzun yıllar genç ve dinç kalmak için, ihtiyarlığı doğuran vücut ve kan zehirlenmesine meydan vermemek için mümkün ola bildiği kadar, yaz kış, gece ve gündüz açık havada yaşamalı, her gün, hava müsaid oldukça, kırlarda gezmeli, dolaşmalı, koşmalıdır.

Vücudü, mümkün olabilen zamanlarda, çıplak olarak açık hava temasına maruz bırakmak, "hava banyosu,, yapmak çok lüzumlu ve faydalıdır. Hava banyosu cilde sıhhat kazandırır ve cildin iyi vazife görmesini temin eder. Hava banyosu için daima özel teşkilâta, "hava kürü,, yapılan müesseselere ihtiyaç yoktur. Her kes, yaşadığı muhitte, meselâ yataktan kalkarken, yıkanırken, dişlerini fırçalarken, traş olurken bir kaç dakika çıplak kalabilir. Hava soğuk ve ratıb olmamak şartile çıplak vücutle ekzersis yapmak cildi sertleştirerek soğuk almak tehlikesini ortadan kaldırmış olur.

Açık havada uyumağa da alışmak çok faydalıdır. Biz hayatımızın üçte bir zamanını yatakta geçirmekteyiz. Bu müddet esnasında da açık havada bulunursak açık havanın nimetlerinden sürekli bir surette faydalanmış oluruz. Açık havada uyumak hastalıklara karşı uzviyetin mukavemetini artırır. Fizik enerji daha ziyadeleşmiş, ertesi gün çalışmak kabiliyet ve arzusu da çoğalmış olur.

Sanatoryomlarda veremlilere hayat ve sıhhat kazandıran tedavi metodlarının esasını "açık hava kürü,, teşkil eder. Bu müesseselerde veremliler gündüzleri açık havada yaşadıkları gibi, geceleri de, yaz ve kış pençereleri açık odalarda uyurlar.

Prevantoryomlarda, zayıf ciğerli, cılız ve kansız çocuklara tatbik olunan tedavi ve bakım da gene açık hava esası üzerine kurulmuştur. Bir kânunuevvel ayı içinde, Paris civarında bir prevantoryoma gitmiştim. Dışarda, soğuğu kemiklere kadar işliyen bir yağmur yağarken, büyük ve geniş pençereleri açık büyük bir salonda, vereme müstaid, sıracalı, cılız bünyeli, 8 — 12 yaşlarında çıplak vücutlu kız çocuklarına beden ve teneffüs jimnastiği yaptırıldığını görünce şaşırdım kaldım.

Avrupada bir çok yerlerde "özel açık hava okulları,, tesis olunmaktadır. Bu okullarda nahif bünyeli çocuklar, çıplak olarak, kırlarda, ormanlarda, etrafı mebzul güneş hüzmeleri ile aydınlanan gölgeliklerde, çimenler üstünde, çiçekler arasında okutturulmakta ve muntazam bir metod ile beden ve teneffüs jimnaksikleri yaptırılmaktadır. Bu suretle çocukların bir taraftan vücutları, diğer taraftan dimağ ve zekâları terbiye ve takviye olunmaktadır. Bizim memleketimizde, şimdilik, her yerde böyle özel okullar tesisine imkân yoktur. Fakat müsaid mevsimlerde talebeyi sık sık kırlara çıkararak "açık hava tahsili,, devamlı bir surette yaptırılsa çok büyük faydalar elde edilmiş olur. Açık havada okuyan talebe yalnız mükemmel bir sıhhat kazanmakla kalmaz, daha çabuk ve daha çok bilgi kazanır.

Havanın hayatı uzatan hassalarından tam bir derecede istifade etmiş olmak için, esasen irademizin haricinde olarak vukua gelen teneffüs ile kanaat etmemek lâzımdır. Bu fizyolojik ihtiyaçtan başka teneffüs hareketleri, teneffüs jimnastiği yapmak, bu sayede ciğerleri fazla şişirerek daha fazla, daha bol hava girmesini temin etmek, uzviyette oksijen mikdarını çoğaltmak lâzımdır. Derin ve kuvvetli nefes alıp verme hareketleriyle zayıf vücutlar kuvvetlenir ve şişman bünyeler zayıflar. Şişmanlarda daima teneffüs kifayetsizliği vardır. Şişman bir adam bir az hızlı yürümekle, ufak bir yokuş çıkmakla tıkanıp kalır. Bu kifayetsizliği ortadan kaldırmak için şişmanların teneffüs jimnastiği yapmaları lâzımdır. En iyi şişmanlık tedavisi teneffüs jimnastiğidir.

Her kes teneffüs jimnastiğini önemli ve hayati bir ödev olarak bilmelidir. Her sabah ve akşam, beden ekzersizleriyle beraber teneffüs jimnastiği de yapılmalıdır. Basit bir şekilde teneffüs jimnastiği iki hareketten ibarettir:

Birinci hareket.— Vücut çıplak, baş yukarıya kalkık ve gövde doğru ve dik tutularak, göğüs iyice genişlemek, için kollar çaprastlama olarak ve mümkün olduğu kadar arkaya doğru getirilerek burunla yavaş yavaş ve derin derin nefes alınır ve sonra bir kaç saniye nefes tutulur.

İkinci hareket.— Kollar öne veya kalçalara doğru getirilerek gene burundan yavaş yavaş nefes verilir.

Teneffüs jimnastiği sabah ve akşam 10 ar defa tekrarlanmalıdır. Bu jimnastiği yapmakta ihmâl göstermemelidir. Buna hasredilecek dir kaç dakika sayesinde çok uzun yıllık bir ömür kazanılmış olur.

İçinde yaşadığımız hava tamamiyle durgun olmamalıdır. Havanın en mühim vasfı vücutte serinlik vermesidir. Bu vasf, havanın hareket ve rutubet derecesine bağlıdır. En iyi hava, hafif ceryanlı, pek az nemli ve serin olan havadır. Hafif bir hava ceryanı sıhhatin kuvvetli bir yardımcısıdır. Tehlikeli olan ve soğuk almayı hazırlayan, vücudün yalnız bir kısmı üzerine çarpan şiddetli bir kurender dir. Halbuki iyi bir havalandırılma ile temin edilen mutedil derecede bir hava hareketinin sıhhi kıymeti çok fazladır. Soğuk algınlığı, nezle gibi rahatsızlıkların daima hava ceryanından husule geldiği hakkındaki kanaat bir az yersizdir. Soğuklama; hayat mukavemeti azalmış, müsait bir zeminde bulunan mikrobların yaptıkları bir nezle afetidir. Hepimiz burnumuzda, boğazımızda bu mikrobları taşımaktayız. Soğuk algınlığına ve nezleye sebep olan hava ceryanı değil, vücudumuzun mukavemetinin azalmış bulunmasıdır. Asker yürüyüşlerinde açık havada geçirilen gecelerde nezle vak'aları pek seyrek görülür.

Havanın serin olması da lâzımdır. Çok sıcak havahı yerlerde yaşamak vücudü uyuşturur, dimağ ve adale faaliyetini azaltır. Hava çok kuru olmamalıdır. Çok kuru hava yukarı nefes borularını azçok tahriş eder. Hafif nemli hava daha kolaylıkla teneffüs edilir.

Oturulan oda ve salonların havasını sık sık değiştirmek, geceleri açık pençereli odalarda uyumağa alışmak en basit, fakat en önemli bir ijiyen kaidesidir.

Hasta Şair.

Mutal Önet.

Küçük, sarı bir oda... enğin, ölgün bir ışıık...
Ve akşamın renkleri hayallerle karışık.
Bir köşede elemin kemikleri yatıyor;
Gözlerini rüyadan rüyaya uzatıyor.
Kalbinde o ilâhî kızın şen musikisi..
Kalbinde ayrılığın ateşten musikisi...

Küçük, sarı bir oda.. köşede sarı yığın...
Dışarda öksürüğe cevabı hıçkırığın.
Bu odada bitiyor dünün efsaneleri;
Ve o müthiş yarının başlamakta seheri.

Ayrılık sürüyor mu.. ayrılık sürüyor mu?
Sarı oda! Bir Hasta şair öksürüyor mu?.

Yaşadığımız ve çalıştığımız yerler daima havalandırılmalıdır. En iyi havalandırılma, pençereler açılarak yapılır. Pençerelerin açılması kışın da ihmal edilmemelidir.

Hava; tozla, dumanla, zehirli gazlarla ve mikroblarla bozulmuş olmamalıdır. Kalabalık yerlerde havayı bozan en ziyade sigara dumanıdır. Kapalı yerlerde, umumî toplantı mahallerinde sigara içilmesi şiddetle yasak edilmelidir.

Hava tozlu olmamalıdır. Tozlar mikrob yuvası demektir. Tozlu havahı yerlerde, başta verem olmak üzere, birçok bulaşık hastalıkların mikrobları bulunur.

Oda ve salonların temizliği, etrafa toz saçan ve dağıtan süpürge ile süpürülerek değil, ıslak bezlerle silinerek yapılmalıdır. Oda takımları en az toz tutan maddelerden yapılmış olmalıdır. Oda ve salonları bilhassa halı ve seccade gibi çok toz tutan ve temizlenmesi çok güç olan eşya ile tefriş etmek ijiyene çok aykırıdır. Pençerelere takılan ağır perdeler de hem çok toz tuttıkları ve hem de odaya güneş ziyasının girmesine mani oldukları için zarar verici mefruşattandır.

—Devam edecek—

SAN'AT.

Rıza Raşit Yanıkbapı.

Bu yollar.

Şu gördüğüm mavi ufka kadar
gider

ve biter sanma.

Bu yollar.

Bazı sonsuz bir gurbettir; uzar

Bazı çamlı, çınarlı, ardıçlı diyar
ve binbir çiçekli bir bahar olur.

Bu yollar. Uçurumlara bakan bir yar
ve taşsız bir mezar

olur.

Ruhumda çılgın bir fırtana var da

Bağrımda bir volkan yanar da

Yazda, güzde, kışda ve baharda

hep aynı yollarda

Hep artan bir ihtiras ile giderim

Ben bu yolda aşık bir derbederim.

Fransızcadan tercemeler:

Batan Güneş.

Lisaden: Lemi Batıf.

Granitlerin süsü, parlak hasır otları, gurubun yaktığı yalçın tepeleri
yaldızlar; Uzaklarda, arzın bittiği yerde, köpükten hamlelerle sonsuz
deniz başlar.

Önümde, gece ve sükût. Yuva susar; insan duman tüten kulübesine
girer; yalnız akşam duası sislerin içinde titreyerek Okyanusun geniş gö-
rültüsüyle birleşir.

Ovakit, bir girdabın dibinden gelir gibi: fundalıklardan, ovalardan, vadi-
lerden sürüsünü güden çobanların sesleri yükselir.

Ufuk tamamen gölgelerin içine bürünür; ve nihayet can çekiştiren
güneş karanlık, geniş semanın tizerinde, kırmızı yelpazesinin altın kolla-
rını kapar.

ANKARA'ma.

Osman Attilâ.

Seni görmedim ama pek âlâ tanıyorum

Seni kalbimin en baş yerinde anıyorum..

Geceyi bilmiyorsun, Güneşin beşiğisin;

Başarılar yolunun aydınlık eşiğisin!

On yedi milyon kalbi kükrer bir volkan gibi.

Bir asırlık mesafe emrinde bir an gibi.

Hayâl nedir, bilmezsin; hakikata taparsın

Cihan çıksa önüne, sen, işini yaparsın,

Başarı perisinin ebedî durağısın.

İstikbâl plânının en kutsal kurağısın..

Eşiğini öpen Türk kalkıp kendini bulur;

Çünkü sende en büyük iman tılsım doludur

Devrimlerin örsüsün, kültürün kaynağısın!

Her yeni ülkünün de en coşkun sağnağısın!

Halâ ağlamaktayım: Güneşin beni yaksın!

Sararak benliğimi kafama nur bıraksın!

Kocatepede doğan güneşle doğdum yurda

Bütün ülkülerini fethedeyim buyur da!

Son nefesime kadar ben sana tapacağım;

Ölüm yolu olsa da emrini yapacağım!..

Yol verin dağlar bana (Sinâ) ma çıkacağım;

Ülkü bayrağım alıp asırlar yıkacağım!

Kanatlanmakta Türklük, burası (Miraç) diye..

Her kafa uzanıyor, bak, nurunu saç, diyel

Bırak ey Kocatepe! yüz süreyim mabede

Tüketeyim ömrümü orda cûş ede ede!

*
*
*

Mazi, hâl benim, atî benim, köksüz değilim;

ATAM var, ANKARAM var asla öksüz değilim!...

Bir Kuş Olsaydım.

Ceyhan Atuf Kanou.

Bir kuş olsaydım gökten yere inseydim,
Bir kuş olsaydım yerden göğe çıksaydım,
Ağaçların en son dalına konsaydım..
Bir kuş olsaydım.. mesafeyi yıksaydım..

Bir kuş olsaydım, dallara kona kona,
Bilinmez yurdlar ve yârlar ana, ana;
Ne yer, ne gökte başı boş döne döne,
Ne olur bir de hürriyetten bıksaydım..

Bir kuş olsaydım, isteğime ötseydim,
Kendim koşsaydım ve kendimi tutsaydım,
Göklerde uçup bildiğimi etseydim,
Ne olur coşkun bir sel gibi aksaydım.

MEÇHUL EV.

Ahmet Nalbantoğlu.

Uzun kumlu yollar biter, gönlüm ferahlanır..
Sağımda bir evceğiz; kayadan yapılma,
Ve kulübeden farksız engince bir oda,
Küçük eski bir kapı; çezilmiyen bir sır.

Yıkık eşiklerinde tozlu bir çalı var.
Selâmlar yolcuları ılık gölgesile..
Çok zaman, nazarlarımı bu acip abide
Sessiz tevazu ile, cezbeder uyalar.

Etrafını kaplamış ılık bir sükûnet
İztırap rüzgârı oh!.. esmiyor damında,
Alâkası yok dehrin taşınan gamında.
Ne mutlu yaşıyorsa bir küçük seadet!

Vur! tık tık, anla, kimdir? içinde sakini..
Dur, dur! imrenme yolcu! belki bir dul kadın
Söyleyor yetimine ninni.. uyanmasın!

Sen de geç buradan, hep geçenler gibi...

giz

SAN'AT YOLUNDA.

A. RIZA MINCAL.

O Gögdeden ayrılmış aynı kan; aynı kemik
Dürülmüş bir karında; san'at denen erginlik.

Adem kınıldanarak; bütünledi kendini;
Tanrı günle kızarttı, çamurunun rengini..

Ona rengi verirken "Cığ,, lar düşüp devrildi;
Sıcagıyla „Akarsu" yagmurlara çevrildi..

Bazanda...

Lak...

Leyleklerde yapıyor, Takırtıyla her şey'i;
Tanrı neye verdi ki, bu esrar yükü; bu göğdeyi..

Örnek:

«Çakısile işliyor çibanları, görüşü
Kendi «kafatasile» diriltiyor ölmüşü..

Akşam Düşünceleri.

Oğuz Özdeş.

Akşamları kızıl güneş batarken
Yüreğimde bir ürperti belirir..
Yanık sesli titrek kaval ağırlarken
Yanan kalbim damla damla hep erir..

Rüzgârların tatlı ılık busesi,
Yamaçlarda inildiyen ah sesi,
Başı şen kızlar dolu köy çeşmesi.
Bana birçok düşünceler his verir.

Gözüm, gönlüm al şafaktan yanarken,
Geçmiş günü acılarla anarken,
Kayalardan bin hatıra kanarken
Coşan kalbim birdenbire ürperir.

Kahramanlık Öykülerinin Değeri.

MAHİR TÜRKKAN.

Bir milletin milli heyecan ve ülkülerini besliyen kahramanlık destanlarıdır. Türk ulusu, hiç bir millete nasip olmıyan harikulâde kahramanlıklar ile sayısız destanlar yaratmıştır. Faruk Nafiz'in: "Taşından Toprağına kadar destan bu vatan," dediği mübarek yurdun her parçası sinesinde bir çok kahramanlık menkıbeleri saklıyor.

Onbeş yıldanberi yalnız coğrafyanın değil, milli tarihin de bir malı olan Afyon bölgesi, istiklâl ve kurtuluş savaşımızın ünlü kahramanlık ve hamaset destanları ile doludur. Çay'dan Şuhud'a ve oradan Kocatepeye kadar uzanan zafer kervanının konak yerlerinde saklı nice menkıbeleri; bir şafak gibi ufuklarda bayrak açan Türk atlılarının coşturucu hikâyeleri, kağnisiyle mermi ve sırtı ile yaralı taşıyan Türk kadının dile gelmek istiyen şiirleri, ocakta çıtırdıyan bir çıra kütüğünün kızıl alevleri karşısında hal-kalanmış köy ihtiyarlarının, gözleri yaşartan ve gönülleri coşturan acı, tatlı nice anıları vardır.

Akar çay'ın harita üzerinde boş bir çizgiden ibaret olmadığını Kocatepe, Çiğiltepe, Tınastepelerin vatan ufuklarından taşan geniş birer destan mevzuu olduğunu unutmayalım.

Çok zengin ve köklü bir folkloru olan Afyon'un, halkiyat incelemelerinde göz önünde tutacağımız nokta şudur: Milli savaşı ve kurtuluş tarihimizde yer alması icap eden büyük kahramanlık ve yiğitlik vak'alarını da dile getirmek ve yaşatmak... Bunu, zengin folklor kaynakları içinde yaşayan köy öğretmenlerinden, tatil devresinde köyüne ve kasabasına dönen Lise talebesinden isteyemez miyiz?

İlimizin tarihteki şeref yapısını yapacak ve yarınkı Türk destancısının malzemesini hazırlıyacak olan bu tetkik ve derleme ödevini her yurttaşın canla başla benimseyeceğine şüphe yoktur.

Milli savaş günlerinin her ânının; dağı, deresi, kadını ve çocuğu ile destanlaştıran Afyon, Atatürk neslinin milli heyecanla tutuşan gönüllerinde ikinci bir (Ergenekon) olarak yaşayacaktır.

Nevyork Dünya Sergisi VE Türk Pavyonu.

30 Nisan 1939 da açılacak ve altı ay sürecek olan Nevyork dünya sergisinde memleketimizin en iyi şekilde temsili yolundaki çalışmalar sıkı bir safhaya girmiştir. Bu hazırlıklarla uğraşmak üzere Genel Kurmay mümessilliğinin de iştirakiyle bir vekâletler arası komisyonu kurulmuştur.

Her Vekâlet, bu komisyonun kararları dairesinde ve kendi sahasına ait faaliyete girişmiş bulunuyor. Dünya sergisindeki resmî Türk pavyonunun dahili dekorasyonları için san'atkârlar arasında açılmış olan müsabaka da bugünlerde neticelenecektir. Müsabakaya gönderilen eserleri tetkik etmekte olan jüri heyeti İstanbulda toplantılarına başlamıştır. Nevyork dünya sergisinde Türk Komiseri Suat Şakir de bu maksatla İstanbul'a gitmiş bulunuyor.

Amerika hükûmeti, memleketimize resmen ayırdığı pavyondan başka, dahilinde satış yapılacak olan ayrı bir sahayı tahsis etmek suretiyle de memleketimize bir cemile eseri göstermiştir. Bu saha evvelce başka bir memlekette kiralandığı halde muamelesi iptal olunmuş ve Türkiye'ye verilmiştir.

2500 metre murabbâ genişliğinde olan bu sahaya bir Türk sitesi kurulacaktır. Türk sitesinde, Türk içkilerini satacak bir gazino, Türk yemekleri bulundurulacak bir lokanta ve bir Türk kahvesi tesisi düşünülmektedir. Bundan başka bir kütüphane de kurulacaktır.

Site - Türkte küçük sanat ve elişlerinin teşhiri ve satışları da yapılacağından bu mevzu üzerinde esaslı hazırlıklarda bulundurulmaktadır. Sergideki Türk pavyonları kıymetli tarihî eserleri de ihtiva edecektir. Kültür Bakanlığı bu hususta müzeler idaresine emirler vermiştir. Türk tarih Kurumu da bu sahada harekete geçmiştir. Kurumun muvaffak eseri olan Dolmabahçe sergisinden de azamî istifade edilecektir.

Sergideki Türk pavyonunda bilhassa ehemmiyet verilecek bir kısım da turizm köşesidir.

Gelecek Sayılarımızda :

Vilâyetimiz ilk tedrisat müfettişlerinden Remzi Ekincinin «Ermenaklı H. Rüştü» nün bayat ve eserleri hakkında yıllardan beri hazırladığı tetkik yazısını dergimizde neşre başlayacağız.

Değerli arkadaşımızın dergimize lutfettikleri bu yazının mevzuu «H. Rüştü» Konyanın son asır şairleri arasında pek yüksek bir mevki alan ve şair Eşref, Adanalı Ziya ile hem yar ve hemayar olan ve istibdadın kahrını beraber duymuş, yıllarca menfi yaşamış hurriyyet ve fazilet âşığı büyük bir Türk şairidir.

Remzi Ekincinin çok yakın ve samimi bir arkadaşı olan merhum H. Rüştünün hakikî hayat ve eserlerini seve seve okuyacaksınız.

Dergimizde kıymetli yazılarını seve seve okuduğunuz genç tarihçimiz Şevki Berkerin gelecek sayımızda yeni bir yazısını daha neşredeceğiz. En değerli ve en işlenmemiş tarihî tetkiklerini munhasıran dergimizde neşreden sayın arkadaşımızı sevgiyle anarız.

Beş asır evvel büyük ozan Abdurrahim devrinde Afyon karahisarında yetişen ve şimdiye kadar mazinin zulmetinde kalan bir «Âlim ailesi» hakkında E. Â. Bakının bir tetkik yazısını okuyacaksınız.

Dergimize derin alâkalarla bağlanan ve yazı gönderen gençlerimizin eserlerini sıra ve nöbetle neşre devam etmekteyiz.

1939 Newyork dünya sergisi Amerika istiklâlinin 150 inci yıldönümü şenliklerine tesadüf ettiğinden, muazzam tezahürata da sahne olacaktır.

Afyondan da bu sergiye iştirak edecek bir çok, küçük, fakat ince san'at işleri vardır. Bu gibi işlerde daima ileri safta bulunan şehrimiz çalışkan Tecim ve Endüstri Odamız şimdiden bu hususta faaliyet ve gayrete geçmiştir. Her halde genç Türkiye Cumhuriyetinin genç ve feyizli işçilerinin yurdumuzu temsil şerefinden Afyonumuza da bir hisse ayrılacağını kuvvetle ümit ediyoruz.

HALKEVLERİNİN ÇIKARDIKLARI DERGİLER AŞAĞIYA DERCEDİYORUZ.

Halkevlerinin Adı	Derginin Adı	Halkevlerinin Adı	Derginin Adı
Halkevleri (Ankara)	Ülkü	İzmir	Fikirler
Adana	Görüşler	Konya	Konya
Afyon	Taşpınar	Manisa	Gediz
Antalya	Türk Akdeniz	Merzifon	Taşan
Bafra	Altun Yaprak	Mersin	İçel
Balıkesir	Kaynak	Milâs	Yeni Milâs
Bursa	Uludağ	Muğla	Muğla
Burdur	Ölker	Niksar	Ölker
Denizli	İnaç	Trabzon	İnan
Elâziz	Altan	Samsun	19 Mayıs
Eminönü	Yeni Türk	Sinop	Dıranaz
Eminönü	Halk Bilgisi Haberleri	Niğde	Akpınar
Gireson	Aksu	Yozgat	Bozok
Isparta	Ün	Kayseri	Erciyeş

ABONE;

Seneliği (120) kuruş Abone için Halkevine baş vurulmalıdır.

İmtiyaz Sahibi : Ahmet Sami Onur.

Neşriyat Direktörü : Sami Akyol.

Basıldığı Yer : Doğan Basımevi - Afyon.

Tayareye Yardım Edelim !

**Çünkü; rahat ve mes'ut bir vatan, seması
tehlikesiz olan yerdir.**